

**PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO
UWZGLĘDNIAJĄCY
WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

III Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II
w Rudzie Śląskiej

ROK SZKOLNY 2022/2023

WSTĘP

Współczesny rynek edukacji i pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego doskonalenia się, zdobywania nowych umiejętności, planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej.

Program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowanie młodzieży do świadomego i trafnego wyboru zawodu oraz kierunku dalszego kształcenia.

Umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

Program określa: założenia, cele, zadania dyrektora szkoły, doradcy zawodowego, pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawców, nauczycieli, formy i metody pracy, obszary i beneficjentów oddziaływania, a także przewidywane efekty i ewaluację.

Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem decyzyjnym, zachodzącym w pewnym okresie życia człowieka. Jest to proces ciągły, dynamiczny, przebiegający przez całe jego życie.

W procesie tym kładziemy nacisk na: kształtowanie umiejętności samopoznania i samooceny predyspozycji psychofizycznych, przekazywanie uczniom informacji o możliwościach kształcenia na różnych poziomach i etapach rozwoju zawodowego oraz szansach zatrudnienia po ukończeniu nauki i zdobycia zawodu, kształtowanie aktywnej postawy wobec własnej kariery zawodowej, rozwijanie aspiracji edukacyjnych i zawodowych oraz motywowaniu do dalszego kształcenia.

Ponieważ planowanie kariery zawodowej i pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe przypadają na lata szkolne, szkoła wraz z nauczycielami, wychowawcami, doradcą zawodowym, staje się w naturalny sposób środowiskiem mającym znaczący wpływ na te wybory. Powinna zatem świadczyć pomoc uczniom i rodzicom w dokonywaniu tych decyzji.

Doradztwo zawodowe w liceum ukierunkowane jest na kształtowanie: proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji oraz sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.

Do zadań wychowawców, nauczycieli, doradcy zawodowego na tym etapie należy przede wszystkim: poszukiwanie i odkrywanie zasobów ucznia, pobudzanie go do poznawania siebie, swoich predyspozycji, rozwijania uzdolnień zainteresowań, aktywizowanie do kształtowania własnych aspiracji zawodowych, zdobywania niezbędnych informacji, pogłębiania wiedzy o zawodach i rynku pracy oraz systemie szkolnictwa.

Współcześnie doradca zawodowy nie podejmuje decyzji za ucznia, ale towarzyszy mu, wspiera. Uczeń sam podejmuje decyzję i jest za nią odpowiedzialny, natomiast doradca pomaga mu w tzw. momentach krytycznych lub punktach zwrotnych jego życia.

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych .

ZAŁOŻENIA

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem decyzyjnym, jest to proces ciągły, dynamiczny, składający się z decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat;
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, oraz ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- Szkoła udziela pomocy i wsparcia w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów;
- Nabycie umiejętności dokonywania wyborów zawodowych następuje poprzez samopoznanie i samoocenę osobowości, zainteresowań, uzdolnień, temperamentu, stanu zdrowia oraz konfrontację ich z wymaganiami zawodowymi i sytuacją na rynku pracy;
- Na wybór ścieżek edukacyjnych i zawodu mają głównie wpływ cechy osobowościowe jednostki (charakter, temperament, zainteresowania, uzdolnienia, poziom inteligencji), doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- Sprzyjającym sposobem pozyskania informacji o predyspozycjach i zdolnościach uczniów są przedmioty szkolne;
- W ramach programu prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- Działania z zakresu doradztwa zawodowego mają charakter planowy i systematyczny – realizowane są zgodnie z harmonogramem pracy szkoły;
- Program ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego;
- Uczniowie 4-letniego liceum objęci są dodatkowo 10 godzinami zajęć z doradztwa zawodowego (5 godzin lekcyjnych w klasie 2 i 5 godzin lekcyjnych w klasie 3)

CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel ogólny:

- Przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów, a także informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają własne zasoby, mocne strony, zainteresowania, uzdolnienia, temperament, stan zdrowia kompetencje, predyspozycje zawodowe;
- potrafią dokonać samooceny - analizy własnych możliwości i ograniczeń, określić obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- posiadają wiedzę o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodu;
- posiadają wiedzę o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nich zasadach, trendach;
- znają podstawowe rodzaje dokumentów aplikacyjnych, zasady ich opracowywania; potrafią zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół, policealnych, szkół wyższych;
- potrafią dokonać wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi, samodzielnie planować ścieżkę własnej kariery zawodowej, opracować IPD – planując różne warianty kariery;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodoznawczej;
- rozwijają swoje umiejętności społeczne oraz umiejętności pracy w zespole;
- są otwarci i przygotowani na zmiany oraz wyzwania współczesnego świata;

Rodzice:

- wspomagają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- potrafią wskazać predyspozycje, uzdolnienia, zainteresowania, mocne i słabe strony dziecka;
- wiedzą, gdzie szukać informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka, szczególnie w przypadku dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- znają aktualną ofertę edukacyjną;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły np. jako przedstawiciele różnych zawodów, w miarę możliwości angażują się w pracę doradcą szkoły

Wychowawcy, nauczyciele:

- wspomagają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, pasje, uzdolnienia, predyspozycje;
- realizują tematy związane z wyborem dalszej ścieżki kariery zgodnie z podstawą programową;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- przybliżają podczas prowadzonych lekcji zawody związane z danym przedmiotem lub profilem klasy;

- włączają przedstawicieli instytucji, szkół i wyższych uczelni oraz zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego w szkole;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;

ZADANIA OSÓB REALIZUJĄCYCH DORADZTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe stanowi system działań oparty na współpracy wielu podmiotów. W procesie doradczym uczestniczy dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, rodzice, podmioty współpracujące ze szkołą. Wspólne działania systemowe pozwalają na dokonanie podziału zadań adekwatnie do posiadanej wiedzy, doświadczeń, kompetencji.

Dyrektor szkoły:

- odpowiada za organizację Programu realizacji doradztwa zawodowego uwzględniającego Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, zapewnia warunki do jego realizacji ;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu;
- wspiera kontakty pomiędzy realizatorami programu w szkole a instytucjami zewnętrznymi;

Doradca zawodowy - koordynator programu:

- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi analizy oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami, wspiera ich w zakresie realizacji określonych działań;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem i psychologiem szkolnym program oraz koordynuje jego realizację;
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów i rodziców na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów, rodziców;
- pomaga uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- współpracuje z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi program - ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkoły.

Pedagog i psycholog szkolny:

- pomagają uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i

innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;

- diagnozują uczniów w zakresie ich predyspozycji do wykonywania wybranych przez nich zawodów;
- wspomagają i konsultują uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodziców;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- w porozumieniu z wychowawcami przeprowadzają zajęcia przygotowujące do dokonywania trafnych wyborów dalszego kierunku kształcenia, wyboru zawodu;
- udzielają indywidualnych porad, konsultacji dla uczniów i rodziców;
- współpracują z koordynatorem programu - doradcą zawodowym, innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- gromadzą, aktualizują i udostępniają informacje edukacyjne i zawodowe;

Wychowawcy:

- pomagają uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- wspomagają uczniów w podejmowaniu i realizowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, dalszej ścieżki edukacyjnej;
- włączają do swoich planów wychowawczych - profilaktycznych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom instytucje oraz specjalistów, udzielających pomocy i wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci, wspierają rodziców w roli doradców;
- współpracują z koordynatorem programu - doradcą zawodowym, innymi nauczycielami oraz pedagogiem i psychologiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Nauczyciele:

- pomagają uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- przybliżają zawody związane z danym przedmiotem lub profilem klasy;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach, zawodach;
- prowadzą koła zainteresowań oraz inne zajęcia dodatkowe;

- współpracują z koordynatorem programu - doradcą zawodowym, innymi nauczycielami oraz pedagogiem i psychologiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Podmioty współpracujące ze szkołą w realizacji doradztwa zawodowego:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Rudzie Śląskiej;
- Ośrodek Doradztwa Zawodowego w CKU w Rudzie Śląskiej;
- Firma symulacyjna „MOST”;
- Uczelnie Wyższe – UŚ, ŚUM, UE, Politechnik Śląska, WSB, GWSH, itp.;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości (program „Dzień przedsiębiorczości”)
- Przedstawiciele zawodów – np. służb mundurowych, itp.
- itp.

FORMY I METODY REALIZACJI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresowane do uczniów:

- zajęcia grupowe z doradcą zawodowym dotyczące: poznawania własnych zasobów, predyspozycji; świata zawodów i rynku pracy; rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie; planowania własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych; rozwijania i doskonalenia sztuki autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej, rozwijania umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny); (4-letnie liceum: klasa 2 - 5 godzin, klasa 3 - 5 godzin) */Załącznik Program zajęć z doradztwa zawodowego dla klas 2 i 3/*
- indywidualne porady i konsultacje z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym (rozmowa doradcza, diagnoza, itp.);
- lekcje wychowawcze;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu, profilu klasy; przybliżanie uczniom zawodów związanych z wykładanym przez nich przedmiotem oraz profilem klasy a także możliwych ścieżek kształcenia (dróg dojścia do zawodu);
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych – oferty szkół, kursów, rynku pracy (lokalnego, krajowego, w UE), możliwości zatrudnienia, itp.
- udział w konkursach, w organizowaniu uroczystości i imprez klasowych, szkolnych, itp. (poznawanie własnych zasobów, umiejętności),
- organizowanie wizyt uczniów na targach pracy i targach edukacyjnych;
- organizowanie wyjazdów na uczelnie wyższe; spotkań z przedstawicielami uczelni wyższych;
- organizowanie jednodniowych praktyk w zakładach pracy w ramach programu „Dzień przedsiębiorczości”
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych; Każda wycieczka, wyjście mogą być potraktowane jako wyjście, wycieczka zawodoznawcza poprzez pokazanie młodzieży różnorodnych zawodów, które w trakcie ich trwania mają szansę zaobserwować (np. zawód kierowcy, pilota wycieczek, przewodnika, muzealnika, aktora, scenografa, muzyka, biologa, zoologa, sprzedawcy, kelnera, pracownika hotelu, itp.)
- udział w warsztatach w Ośrodku Doradztwa Zawodowego w CKU;

- udział w zajęciach w firmie symulacyjnej „MOST”;
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego), przedstawicielami zawodów;
- organizowanie kół zainteresowań, zajęć pozalekcyjnych;
- działania uczniowskiego wolontariatu;
- działania Samorządu Uczniowskiego, itp.

Adresowane do rodziców:

- indywidualne porady i konsultacje z doradcą zawodowym szkolnym (rozmowa doradcza, diagnoza, itp.);
- spotkania informacyjne, podejmowanie tematyki podczas zebrań dla rodziców;
- indywidualne konsultacje - udzielanie bieżących informacji dotyczących osiągnięć dziecka, zainteresowań, predyspozycji, ograniczeń – wiedzy istotnej w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych;
- udzielanie informacji dotyczącej oferty szkół, sytuacji na rynku pracy, oczekiwań pracodawców, możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym rynku pracy, udostępnianie informacji na temat zawodów, praca z rodzicami uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, społecznymi;
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjno-doradczych szkoły;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);

Adresowane do wychowawców, nauczycieli:

- indywidualne porady, konsultacje z doradcą zawodowym pedagogiem, psychologiem szkolnym, spotkania szkoleniowo-informacyjne, udostępnianie materiałów do pracy z uczniami (wzbogacanie warsztatu pracy wychowawcy, nauczyciela);
- udzielanie wskazówek wychowawcom do przygotowania zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- współprowadzenie zajęć o charakterze doradczym zgodnie z zapotrzebowaniem wychowawców, nauczycieli;
- określenie celów i najważniejszych zadań do realizacji w ramach programu i Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (m.in.: poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);

Adresowane do środowiska lokalnego:

- współpraca z instytucjami wspierającymi działania doradcze szkoły;
- współpraca z uczelniami wyższymi;
- współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły, przedstawicielami pracodawców i instytucji działających na rynku pracy;
- współpraca z przedstawicielami zakładów pracy w ramach programu „Dzień przedsiębiorczości”

OBSZARY PRACY Z UCZNIEM /TREŚCI PROGRAMOWE/

Praca z uczniem obejmuje cztery obszary zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia decyzji edukacyjno-zawodowych:

W obszarze - POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW, uczeń:

- sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową;
- poznaje i rozwija swoje umiejętności społeczne oraz umiejętność pracy w zespole;

W obszarze - ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY, uczeń:

- analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

W obszarze - RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, uczeń:

- korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

- analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

W obszarze - PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH, uczniów:

- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

PRZEWIDYWANE EFEKTY WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI PROGRAMU

Uczeń w zakresie wiedzy:

- zna swoje zasoby konieczne do realizacji własnej drogi edukacyjno-zawodowej (mocne strony, uzdolnienia, zainteresowania, predyspozycje zawodowe, stan zdrowia);
- posiada wiedzę na temat autoprezentacji i budowania marki własnej osoby;
- posiada wiedzę na temat rozwijania umiejętności społecznych (w tym budowania odpowiednich relacji interpersonalnych, sprawnego komunikowania się) oraz skutecznej współpracy w grupie, w zespole;
- posiada wiedzę na temat zawodów, w tym zawodów przyszłości, rynku pracy i sposobów je poszukiwania;
- zna swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych;
- zna system kształcenia w Polsce, oferty szkół wyższych, szkół policealnych, kursów;
- wie gdzie szukać pomocy przy podejmowaniu kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowaniu kariery zawodowej;

Uczeń w zakresie umiejętności:

- potrafi dokonać bilansu swoich kompetencji i kwalifikacji;
- rozumie zależności pomiędzy zasobami a wyborem zawodu, ścieżki kształcenia;
- samodzielnie lub z pomocą doradcy zawodowego potrafi zaplanować dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno-zawodowego, opracować IPD;
- potrafi analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi analizować tendencje w obszarze edukacji oraz tendencje rozwojowe rynku pracy;
- doskonali swoje umiejętności społeczne, potrafi budować odpowiednie relacje interpersonalne, sprawnie się komunikuje, skutecznie współpracuje w grupie, w zespole;

Uczeń w zakresie kompetencji społecznych:

- ma pogłębioną świadomość znaczenia odpowiednich kwalifikacji i kompetencji na rynku pracy;
- docenia potrzebę planowania, możliwości zmiany swoich planów edukacyjno-zawodowych oraz potrzebę kształcenia ustawicznego w ciągu swojego życia;
- jest otwarty na zmiany;
- dostrzega współczesne problemy edukacji oraz uwarunkowania na rynku pracy;
- posiada wiedzę i kompetencje ułatwiające wejście na rynek pracy i sprawne funkcjonowanie na nim;

Rodzice:

- są przygotowani do wspierania dziecka w ich wyborach edukacyjnych;
- potrafią wskazać predyspozycje, uzdolnienia, zainteresowania, mocne i słabe strony swojego dziecka;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu;
- posiadają aktualną wiedzę na temat systemu edukacji, możliwościach kształcenia, rynku pracy;
- wiedzą gdzie szukać pomocy przy podejmowaniu kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowaniu kariery zawodowej;

Wychowawcy, nauczyciele:

- są przygotowani do wspierania uczniów w ich wyborach edukacyjnych;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu;
- potrafią diagnozować potrzeby uczniów;
- odkrywają potencjał ucznia i udzielają wsparcia w jego rozwoju;
- rozwijają talenty, zainteresowania, kompetencje uczniów;
- wspierają uczniów i ich rodziców w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- w zależności od nauczanego przedmiotu przekazują wiedzę na temat zawodów, ścieżek kształcenia, przybliżają zawody związane z danym przedmiotem, profilem klasy;

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO UWZGLĘDNIAJĄCY
WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
NA ROK SZKOLNY 2022/2023**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Odbiorcy	Termin realizacji	Realizatorzy
Aktualizacja Programu doradztwa zawodowego uwzględniającego Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.	Spotkanie zespołu	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Wrzesień 2022 r.	Koordynator programu, Zespół ds. doradztwa zawodowego;
Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Programem doradztwa	Konferencja Rady Pedagogicznej;	Nauczyciele;	Wrzesień 2022 r.	Dyrektor Szkoły, koordynator

zawodowego uwzględniającym Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.				programu;
Zapoznanie uczniów i rodziców z Programem doradztwa zawodowego uwzględniającym Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.	Lekcja wychowawcza, Spotkania z rodzicami; Strona internetowa szkoły;	Uczniowie, rodzice;	Wrzesień 2022r. Cały rok szkolny	Dyrektor Szkoły, koordynator programu, wychowawcy klas,
Analiza Programu doradztwa zawodowego uwzględniającego Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.	Analiza dokumentacji, wpisów w e-dzienniku;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Czerwiec 2023r.	Dyrektor Szkoły, koordynator programu;
Diagnoza potrzeb na nowy rok szkolny i Aktualizacja Programu doradztwa zawodowego uwzględniającego Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023-2024.	Obserwacja, spostrzeżenia uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa szkolnego, doradcy zawodowego; Spotkania robocze zespołu.	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Czerwiec 2023 - wrzesień 2023 r.	Dyrektor Szkoły, koordynator programu, wychowawcy klas, Zespół ds. doradztwa zawodowego;

Tematyka działania	Metody i formy realizacji Sposób realizacji	Odbiorcy	Termin realizacji	Realizatorzy i sojusznicy
OBSZAR POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW				
Kształtowanie poczucia własnej wartości. Budowanie pozytywnej samooceny.	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Konsultacje z pedagogiem, psychologiem szkolnym; Udział w konkursach, olimpiadach, zawodach. Udział w organizacji imprez, uroczystości klasowych, szkolnych; itp.	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog szkolny;
Rozwijanie umiejętności społecznych, współpracy w zespole;	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Konsultacje z pedagogiem, psychologiem szkolnym; Udział w organizacji	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog,

	impres, uroczystości klasowych, szkolnych; Udział w projektach; itp.			psycholog szkolny;
Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych uczniów. Rozwijanie kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości.	Przygotowanie uczniów do konkursów, olimpiad, zawodów. Udział w konkursach, olimpiadach, zawodach. Udział w projektach, kółkach zainteresowań. Udział w organizacji imprez, uroczystości klasowych, szkolnych; Olimpiada Zwolnieni z Teorii; itp.	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów;
Analizowanie własnych zasobów (mocne strony, zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, predyspozycje zawodowe, styl uczenia się) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Określenie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego.	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Konsultacje z pedagogiem, psychologiem szkolnym; Zajęcia z doradcą zawodowym; Warsztaty w Ośrodku doradztwa zawodowego w CKU. Współpraca z uczelniami wyższymi (warsztaty); Zajęcia podstawy przedsiębiorczości.	Uczniowie klas 1,2,3,4 Uczniowie klasy 2	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczanego przedmiotu.	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości pedagog, psycholog szkolny, doradca zawodowy, prowadzący warsztaty, przedstawiciele uczelni wyższych;
Określanie własnego systemu wartości oraz celów życiowych w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog szkolny, doradca zawodowy;
Rozpoznanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie stanu zdrowia i uwzględnianie ich w planowaniu	Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem,	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny,

ścieżki edukacyjno-zawodowej. Określenie wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych.	psychologiem szkolnym; Warsztaty w Ośrodku doradztwa zawodowego w CKU. W razie potrzeby kierowanie uczniów do PPP.			prowadzący warsztaty, pracownicy PPP;
OBSZAR ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY				
Zapoznanie z informacjami o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania.	Lekcje przedmiotowe – przybliżenie zawodów związanych z danym profilem klasy; Zajęcia z doradcą zawodowym; Wycieczki zawodoznawcze, itp. Współpraca z przedstawicielami różnych zawodów – np. służb mundurowych; Jednodniowe praktyki w zakładach pracy w ramach programu „Dzień przedsiębiorczości”	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości, wychowawcy klas, doradca zawodowy, przedstawiciele zawodów, przedstawiciele zakładów pracy;
Zapoznanie z lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynkiem pracy oraz funkcjonujących na nich zasadach.	Zajęcia przedmiotowe - przybliżenie zawodów związanych z danym profilem klasy; Zajęcia z doradcą zawodowym; Wycieczki zawodoznawcze; Jednodniowe praktyki w zakładach pracy w ramach programu „Dzień przedsiębiorczości”.	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów, przedstawiciele zakładów pracy;
Realizacja tematyki dotyczącej: form zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownika, pracodawcy lub osoby prowadzącej działalność gospodarczą, zapoznania się z podstawami prawa	Zajęcia podstawy przedsiębiorczości; Jednodniowe praktyki zawodowe w firmie symulacyjnej „MOST”; Zajęcia z doradcą zawodowym; Jednodniowe praktyki w zakładach pracy w ramach programu „Dzień przedsiębiorczości”	Uczniowie klas 2 Uczniowie klas 2	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczanego przedmiotu	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości, doradca zawodowy, prowadzący warsztaty, przedstawiciele zakładów pracy;

pracy, w tym rodzajami umów o pracę, sposobami ich rozwiązywania, prawami i obowiązkami pracownika w ramach przedmiotów, przebiegu procesu zakładania własnej działalności gospodarczej.				
Skonfrontowanie własnych zasobów z potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.	Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Lekcje przedmiotowe; Lekcje wychowawcze;	Ucniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny;
Doskonalenie umiejętności sporządzania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny).	Zajęcia z doradcą zawodowym; Zajęcia podstawy przedsiębiorczości;	Ucniowie klas 3 Ucniowie klas 2	Zgodnie z rozkładem materiału nauczanego przedmiotu	Doradca zawodowy; nauczyciel podstaw przedsiębiorczości;
Sztuka autoprezentacji. Doskonalenie umiejętności zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.	Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym; Lekcje wychowawcze; Lekcje języków obcych; Lekcje języka polskiego. Zajęcia podstawy przedsiębiorczości;	Ucniowie klas 3,4 Ucniowie klas 2	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczanego przedmiotu	Doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów; nauczyciel podstaw przedsiębiorczości;
OBSZAR RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE,				
Zapoznanie z korzyściami wynikającymi z uczenia się przez całe życie dla rozwoju osobistego i zawodowego. Zapoznanie z różnymi formami kształcenia: formalnym, pozaformalnym i nieformalnym;	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Zajęcia z doradcą zawodowym; Warsztaty w Ośrodku doradztwa zawodowego w CKU.	Ucniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy; prowadzący warsztaty;

Zapoznanie z możliwościami uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;	Zajęcia z doradcą zawodowym; Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych; Udział w Dniach Otwartych uczelni wyższych; Udział w Targach Edukacyjnych, itp., Udział w Olimpiadzie Zwolnieni z Teorii; Współpraca z uczelniami wyższymi (warsztaty);	Uczniowie klas 3,4	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, przedstawiciele uczelni wyższych, wychowawcy klas;
Zapoznanie z rynkiem edukacyjnym – ofertą studiów wyższych, szkół policealnych, kursów zawodowych, oraz zasadami rekrutacji;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych; Udział w Dniach Otwartych uczelni wyższych; Udział w Targach Edukacyjnych, itp.; Współpraca z uczelniami wyższymi (warsztaty);	Uczniowie klas 3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, przedstawiciele uczelni wyższych;
Zapoznanie z informacjami niezbędnymi przy podejmowaniu pracy za granicą.	Zajęcia z doradcą zawodowym; Prelekcje specjalistów;	Uczniowie klas 3,4	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, specjaliści;
PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH				
Rozwijanie umiejętności ustalania swoich celów, zadań i działań w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dokonywania wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Warsztaty w Ośrodku doradztwa zawodowego w CKU.	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, Wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny, prowadzący warsztaty;
Zaplanowanie własnego rozwoju - sporządzenie	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą	Uczniowie klas 2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas,

indywidualnego planu rozwoju – różnych wariantów ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy;	zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym;			doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny;
Zapoznanie z instytucjami wspomagającymi planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (ODZ w CKU, PUP, OHP, pośrednictwo pracy, Biuro Karier, itp.)	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Gazetka informacyjna; Szkolna strona internetowa; Spotkania z przedstawicielami instytucji;	Uczniowie klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, przedstawiciele instytucji;
WSPIERANIE WYCHOWAWCÓW, NAUCZYCIELI I RODZICÓW W DZIAŁANIACH DORADCZYCH				
Wspieranie wychowawców i nauczycieli w działaniach doradczych.	Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym; Udostępnianie materiałów edukacyjnych, scenariuszy zajęć, informatorów, itp.	Wychowawcy, nauczyciele;	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy;
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Udzielanie informacji dotyczących osiągnięć dziecka, zainteresowań, predyspozycji, ograniczeń. Udzielani informacji dotyczących oferty szkół, sytuacji na rynku pracy, zawodów.	Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym. Konsultacje indywidualne z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Podejmowanie tematyki podczas zebrań dla rodziców.	Rodzice uczniów klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog szkolny, doradca zawodowy;
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Współpraca z rodzicami uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, społecznymi;	Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym. Konsultacje indywidualne z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem szkolnym; W razie potrzeby kierowanie uczniów do PPP.	Rodzice uczniów klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny;

Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjno-doradczych szkoły;	Spotkania, prelekcje prowadzone przez rodziców dla uczniów;	Rodzice uczniów klas 1,2,3,4	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, doradca zawodowy;
---	---	------------------------------	------------------	------------------------------------

REALIZACJA PROGRAMU W OKRESIE NAUKI ZDALNEJ

W razie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły oraz przejścia szkoły na nauczanie zdalne w placówce obowiązywać będą odrębne zasady regulujące pracę szkoły ujęte w formie procedury.

W zależności od sytuacji forma realizacji niektórych działań przewidzianych w Programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględniającego Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego może ulec modyfikacji lub zmianie oraz może zostać realizowana w formie zdalnej (online) za pośrednictwem aplikacji Teams, e-dziennika.

ANALIZA PROGRAMU REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Program realizacji doradztwa zawodowego będzie poddawany w ciągu całego roku szkolnego monitorowaniu, zaś pod koniec roku szkolnego analizie i aktualizacji na nowy rok szkolny.

Efektom monitorowania i analizy będzie aktualizacja programu służąca dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, rodziców i nauczycieli zaangażowanych w doradztwo zawodowe oraz potrzeb szkoły oraz lokalnego rynku pracy.

Wśród narzędzi wykorzystywanych podczas analizy wymienić można między innymi: analizę dokumentacji pedagoga szkolnego, doradcy zawodowego, e-dzienników, obserwację, analizę potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców w zakresie doradztwa zawodowego, analizę ofert instytucji wspierających szkołę w działaniach doradczych, itp.